

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lit, za inostranstvo 31-50 lit.

Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

SLOVENECE

Naročite se čimprej na
»SLOVENECEV KOLEDAR«
da ne boste ostali brez njega!

OKTOBER 1943

14

CETRTEK

Starke Sowjetangriffe auf den Brückenkopf Saporoschje und südöstlich Kiew in schweren Kämpfen zerschlagen

137 Panzer vernichtet — Neue Abwehrerfolge bei Gomel und Smolensk — Am 11. und 12. Oktober 142 Sowjetflugzeuge abgeschossen — Örtliche Angriffe der Anglo-Amerikaner in Süditalien blutig abgewiesen

Aus dem Führerhauptquartier, 13. Okt. DNB: Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Dnjepr griff der Feind gestern den ganzen Tag über den Brückenkopf Saporoschje und unsere Stellungen im Abschnitt südöstlich Kiew mit starken Kräften an. In schweren Kämpfen wurden die Angriffe zerschlagen und dabei 137 Panzer abgeschossen. Örtliche Einbrüche sind abgelenkt.

An der Pripjet-Mündung und südlich Gomel eroberten Panzertuppen und Grenadiere in schwungvollen Gegenangriffen mehrere in den Vortagen verloren gegangene Ortschaften zurück.

Nördlich Gomel und westlich Smolensk unternahmen die Sowjets mit zusammengefassten Kräften neue Durchbruchversuche. In erbittertem Ringen erzielten unsere Truppen dort wieder einen vollen Abwehrerfolg.

Von der übrigen Ostfront, besonders aus den Abschnitten nördlich des Asowschen Meeres und südwestlich Weikijs Luki, wird lebhaftere örtliche Kampf-tätigkeit gemeldet.

Am 11. und 12. Oktober schossen Jäger u. Flakartillerie an der Ostfront 142 Sowjetflugzeuge ab. Sechs eigene Flugzeuge werden vermisst.

Mehrere örtliche Angriffe britisch-nord-amerikanischer Kräfte im Volturno-Tal und in Südapenninen wurden unter hohen blutigen Verlusten des Feindes abgewiesen.

Im Mittelmeerraum bombardierte die Luftwaffe mit gutem Erfolge einen feindlichen Inselstützpunkt und führte einen wirkungsvollen Nachtangriff gegen Hafen und Flugplatz von Ajaccio.

Trije novi odlikovanci z vitežkim križcem

Iz Führerjewege glavnega stana, 12. oktobra. Führer je podelil viteški križec k železnemu križu majorju Dietmar Wühl, bataljonskemu poveljniku v nekem grenadirskem polku; rezervnemu stotniku Henrichu Stratemannu, četnemu poveljniku v nekem oklepem grenadirskem polku, in rezervnemu podporočniku Gerhardu Mibradtu, četnemu vodniku v nekem grenadirskem polku.

Uspehi nemških letal v Italiji

Berlin, 12. oktobra. Na južnoitalijanskem bojišču so hitra nemška letala 10. oktobra z velikim uspehom napadla sovražni oskrbovalni promet. Nešteta vozila različnih vrst so bila razbita in so zgorela. Često so uničena vozila zaprla gorske ceste in s tem zaustavila sovražni promet.

Protiletalsko topništvo nemškega letalstva je na obalah zahodnega Sredozemlja zabilo v času od 1. sept. do 6. oktobra 114 sovražnih letal.

Japonci uničili že 690 sovražnih vojnih ladij

Tokio, 12. okt. DNB. (Vzhodnoazijska služba). Japonski tisk piše, da je bilo od izruha velike vzhodnoazijske vojne potopljenih ali poškodovanih 690 sovražnih vojnih ladij. Na podlagi objav glavnega stana so listi izdelali pregledno razpredelnico iz katere izhaja, da je bilo med potopljenimi ladjami: 13 bojnih ladij, 11 letalonosilk, 70 križark, 75 rušilcev in 74 podmornic. Obratno pa je japonska mornarica izgubila samo 98 potopljenih ali poškodovanih ladij.

Pot v Moskvo - pot v Canosso

Stockholm, 11. oktobra. DNB. V uvodniku z naslovom »Canossa Moskva« piše »Dagsposten«, da bo moskovska konferenca za Anglijo in Ameriko prava »Pot v Canosso« — to je pot podreditve. Sličnost med novembrom 1940 in oktobrom 1943 je zelo velika. Takrat je Molotov v Stalino v imenu od Führerja zahteval nemški pristane k ruski nadvladi nad Bosporjem in Dardanelami, Balkanom ter Finsko, pa ga ni dobil. Danes bo Stalin od Churchillovih in Rooseveltovih zastopnikov zahteval najmanj isto, a dobil bo zadovoljiv odgovor. Oba zaveznika sta namreč na ruske zahteve najbrž že pristala. Kot dokaz tega, da so zahodne sile klonile pred ruskimi zahtevami, navaja uvodnik švedske lista stalische zaveznikov do Finske, ki jo sedaj javno silijo, naj čimprej kapitulira Stalinu, kot tudi odmanje od prej zelo slavljene jugoslovanskega uporniškega generala Mihajlovića v korist za ruske interese delujočemu poglavarju upornikov Titu. Moskovska konferenca bo torej svečana potrditev sovjetskih stremeljenj.

Bosejeva vojska narašča

Tokio, 11. oktobra. DNB. (Vzhodno azijska služba DNB). Kljub vsem angleškim naporom, da bi preprečili dezertiranje indijskih vojakov k indijski osvobodilni armadi pod poveljstvom Chandra Boseja, je po poročilih iz Ranguna v zadnjih dnevih dezertiralo kar 12.000 mož, od tega 8.000 v polni bojni opremi. Čeravno ni bilo možno izvedeti vseh podrobnosti in ali se te dezertacije izvajajo načrtno in kakšen obseg bodo še dosegle, vendar vlada splošno prepričanje, da moramo iskati glavni povod za to dezertiranje v veliki lakoti, ki vlada v Indiji in v vedno bolj naraščajoči protiangliški propagandi.

Angleži pustili na cedilu grško in jugoslov. begunsko vlado

Stockholm, 11. oktobra. DNB. Časopis »Observer« se bavi z različnimi begunskimi vladami in piše, da se približuje trenutek, ko se bo treba odločiti, ali bo hotela Anglija narodom vsiliti nepriljubljene vlade ali pa vzdrževati neposredne politične odnose z narodi samimi.

Reuter ponavlja to brez dvoma z višjega mesta naročeno izjavo in pripominja: »Čeprav nekatere begunske vlade v svojih kontrolirajo uporniška gibanja v različnih delih, tega o grški in jugoslovanski vladi v Kairu nikakor ne moremo reči. Prebivalstvo teh dveh dežel gleda po Reuterjevem mnenju v London. Če pa bi hoteli nad Londonom in bližnjo trojno konferenco razočarano, bi se lahko obrnili samo na Moskvo. Na kraju pravi: »Odgovorni bomo pred zgodovino, če bomo prepuščali narode vladam, ki so pri prebivalstvu nepriljubljene in ne uživajo njegovega zaupanja.«

Angleži so organizirali nemire na Danskem. Nek mladi Dane, ki je po-begnil na Švedsko, je pripovedoval, da je orožje, ki so ga uporabljali saboterji, »padalo z neba«, torej, da so ga metali angleški letalci, kar so nemški krogi trdili že prvi dan, ko so izbruhnili nemiri na Danskem. Sovražnik je pripravil sabotažo s hujšaško agitacijo, nato pa je dal saboterjem še vsa potrebna sredstva. Anglosaška propaganda je nato razširila po svetu pravljico o nemških grozovitostih, da bi obdolžila Nemce in zakrila lastno krivdo pri tem rovarjenju.

„Slovenec“ - sedemdesetletnik

Danes slavi »Slovenec« svojo no-tranji življenjski jubilej — svojo 70-letnico. 14. oktober 1873. leta je rojstni dan našega lista, ki je kanil iziti najprej pod imenom »Slovenija«, pa se je zadnji hip spre-menil v »Slovenec« ter je izšel ta dan prvič na — štirih straneh kot list, ki

Dr. Karel Klun, ustanovitelj »Slovenca«

naj bi izhajal začetkom trikrat na teden. Tiskal se je v Blaznikovi ti-skarni, uredil in največ političnih član-kov pa je napisal poznejši poslanec dr. Karel Klun, načelne pa prof. Marn.

Nastal je naš list — letos tudi že 60 let dnevnik — iz potrebe po obram-bi katoliškega prepričanja in za do-sego veljave katoličanov v javnem življenju, kajti po liberalnem časopisu se je začela vedno bolj razdirati duhovna enotnost naroda. Tak edini slovenski dnevnik te dobe se je te-daj po besedah uvodničarja »izneveril« svojemu namenu ter postal bolj glasilo le nekaterih ljudi, kakor pa naroda slovenskega, in ti si iščejo z njegovo pomočjo dobiti nekako veljavo, širiti svoje lastno mišljenje. Stopil je v vrsto tistih... ki pobirajo laži, psu-jejo in grdi tiste, ki niso z njimi enakih misli ter so narodu v škodo in spridenje ne pa v korist. Nasledek tega početja je združba in sovraštvo med rojaki... in pa sramota pred so-vražniki in tujci. Živo potreben in od vseh strani zahtevan je bil nov list, kateri naj bi možato, nepristransko, in obenem pošteno in olikano zastop-al zadeve naroda slovenskega. In zato so ti rodoljubi s Klunom na čelu ustanovili »Slovenca«, ki si je nadel program: »Biti v pravem pomenu Slovenec«. In potem je pritrtil: »Slovenec ljubimo svojo domovino. Slovenec« se bo resno potegoval za njo, za njeno narodnost v vsakem ozi-ru, za stare pravice v cerkvi, v šoli, v uradnihih itd. Ker sloga jači, nesloga tlači, »Slovenec« ne bo le delal na to, da smo Slovenci spet složni in edini

duševno, ampak da se zedinimo tudi vnanje v eno pravno skupščino, kar naši rodoljubi že od leta 1848 vedno zahtevajo. In: »Slovenec ljubimo svo-jo edino pravo katoliško vero, smo zvesti otroci svoje svete cerkve, »Slo-venec« bi ne bil pošten Slovenec, če bi se v tem ne strinjal z narodom slovenskim. Potegoval se bo toraj za sv. katoliško cerkev in branil pravice, katere je prejela po svojem začetni-ku in po postavnih poti.« Nato govori še o razmerju cerkve do države, o priznanju pravice drugih postavnih verstev, o ureditvi šole ter o bojih za potrebe kmečkega stanu. Obenem pa tudi vrši službo novičarja doma in o svetu.

S tem programom je stopil naš »Slovenec« prvič v svet, tedaj, ko so nekateri prenapeti, v tujini šolani mladi razumniki začeli voditi narod v versko mlačnost in razkroj. Tedaj se je oglašal »Slovenec« kot glasilo resničnega slovenskega na-roda, tistega, ki se ne spreminja vsako leto, temveč živi že stoletja iz vere v Boga in ljubezni v lastno kri. In tega glasnik je ostal »Slovenec« preko vseh premen in razburljivih dogodkov do danes: zvesti Cerkev in vdan član naroda v njegovi vekoviti in živi biti.

Stal je možato na braniku vere in narodnosti v vseh bojih dolgih 70 let, ki so jih vodili na njegovih straneh taki živi in za domovino zaslužni možje, kakor so bili Klun, Marn, Žit-nik, Lampe, Kalan in Krek, pa tudi Šušteršič in Korošec, Kulovec in Na-tlačen... izvrševalci volje naroda, ki je bil, je in hoče biti katoliški in slo-venški. Naš list je stal tem voditel-jem, ki so uravnavali narod v na-ravnem razvoju z vsemi rodovi v skladu, vedno ob strani ter prepreč-val po svojih najboljših močeh kva-ren vdor tujih ideologij, kakor so bili ob njegovem vzniku liberalizem, po-zneje pa predvsem socialistični iz-rodki zlasti komunizem, s katerim stopi ob svoji sedemdesetletnici v naj-hujšem boju kot z največjim sovra-žnikom onih nespremenljivih »Slo-venčevih« načel: Bog in narod!

Tako je »Slovenec« vseh sedem-deset let ostal zvesto na najtrdnjših temeljih, na tisočletni tradiciji slo-venskega naroda, pa vedno dovzeten za vse koristne in napredne izume tu-jine. In tudi danes stoji naš list trdno na slovenskih duhovnih tleh, gleda pa široko v svet, odkoder jemlje novih pobud, pa ne v smislu revolucij, temveč evolucij, ki so na-rodu lahko v prid. »Slovenec« je v svojem 70. letu mlad in borben, kakor je bil ob svojem rojstvu, le še bolj možat, razgledan in iz-kušen, ne da bi izdal načela svo-jih očetov. Tako si pa preko njega naši očetje podajo roke bodočnosti, ki bo znala tudi ta vihar, ki nas sedaj obdaja, previhariti s svojim geslom naših ustanoviteljev: Bog in narod in poštena oblast!

Nova hrvatska vlada

Zagreb, 13. okt. DNB. Dosedanja hrvaška vlada je odstopila. Poglavitnik je nato po predlogu ministrskega predsednika opustil dosedanje ministre njihovih dolžnosti in je, kakor uradno poročajo, imenoval tole novo vlado:

Predsednik vlade: dr. Nikola Mandić;
namestnik predsednika vlade: dr. Džafer Kulenović;

zunanj minister: dr. Mile Budak;
notranji minister: dr. Mladen Lorković;
prosvetni minister: prof. Julij Makanac;
pravosodni minister: dr. Pavel Canki;
finančni minister: dr. Dragotin Toth;
trgovinski minister: dr. Josip Kabas;
minister za narodno gospodarstvo in pre-hrano: dr. Stjepan Hefer;

prometni minister: Ante Vekić;
vojni minister: general Friderik Navratil;
minister za gozdove in rudnike: inž. Jo-sip Balen;
minister za javno skrbstvo: Janko Torpil;
minister za razrušene pokrajine: dr. Mehmed Alajbegović;
minister za osvobodjene pokrajine: dr. Edo Bulat;
minister za korporacije: dr. Lovro Sušić;
državni ministri: dr. Milovan Zanič, dr. Sava Besarović, dr. Vekoslav Vrančić, Zl-van Kuveždič;
čuvar državnega pečata: dr. Andrija Artuković.

Ameriški senatorji nezadovoljni z Anglijo

Stockholm, 12. okt. DNB. Kot je zna-no, je obiskala neka skupina ameriških senatorjev vse zunanje položaje ameriške vojske. O vtisih te komisije so raz-pravljali na neki tajni seji, in kakor je baje zvedel washingtonski dopisnik lista »News Cronicles«, je bilo na seji največ govora o tem, da se morajo Zedinjene države uveljaviti proti Angliji in misliti posebno na lastne koristi. V skrajnem primeru morajo Zedinjene države postati celo imperialistične, ker bodo sicer pre-gazene od Anglije. Senatorji so se tudi pritožili proti angleški poročevalski služ-bi, ki se je med vojno razširila po celem svetu, in proti angleški poročeval-ski politiki. Angleška poročevalska služ-ba omalovažuje ameriške vojne uspehe, dočim uspehe angleških čet istočasno povzdiguje visoko v nebo. Anglija tudi čisto »mlačno« spremlja vojno proti Ja-ponski in noče poslati svoje velike ar-mede v Indijo v boj. Velike gnotne in politične koristi pa vleče Anglija iz vseh ameriških dobav. — Tako prevzema na srednjem vzhodu razdeljevanje velikanskih ameriških dobav, toda zamlčuje ameriško poreklo blaga in si s tem ustvarja veliko prijateljev na ameriški račun.

Kot »nezaslišano« pa smatrajo poseb-no senatorji, da bi morale Zedinjene države po koncu vojne vrniti vsa letalska oporišča, katere so zgradili z velikani-škimi stroški. V nekem svojem poročilu zahtevajo, da naj izroči Rusija Ameri-kanecem oporišča, iz katerih bodo lahko bombardirali Japonsko.

Kratke vesti

Führer je odlikoval prof. Sauerbrucha z viteškim križcem h križcu za vojne zasluge z meči.

Italijanska delovna služba spada po sporočilu ministrstva za narodno obrem-bno izključno v pristojnost tega ministr-stva.

Armadni zbor črnih srajc. Po poročil-ih iz Rima je odredil minister za narod-no obrambo, da bo v okviru fašistično-republikanske vojske osnovan posebni armadni zbor črnih srajc.

General Farrell — argentinski pod-predsednik. Vojni minister general Far-rel, ki je svoje dosedanje mesto obdržal, je bil z vladnim odlokom imenovan za podpredsednika argentinske republike. Od junijske revolucije je član Ramirezo-ve vlade.

Močni sovjetski napadi na mostišče Zaporožja in jugovzhodno od Kijeva v težkih bojih razbiti

137 oklepnikov uničenih — Novi obrambni uspehi pri Gomelu in Smolensku — 11. in 12. oktobra sestreljenih 142 sovjetskih letal — Krajevni anglo-ameriški napadi v južni Italiji krvavo zavrnjeni

Führerjev glavni stan, 13. okt. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na Dnjepru je napadal večera so-vražnik ves dan z močnimi silami mosti-šče Zaporožje in naše položaje na od-seku jugovzhodno od Kijeva. V hudih bojih so bili napadi razbiti in pri tem je bilo uničenih 137 oklepnikov. Krajevni vdori so zaježeni.

Ob italvu Pripjeta in južno od Gomela so v zanosnih protinapadih po-novno osvojile oklepne čete in grenadirji v zadnjih dnevih izgubljene kraje.

Severno od Gomela in zahodno od Smolenska so začeli Sovjeti s stru-žnimi silami nove polkuse za proboj. V ogorčenem boju so tu dosegle naše čete ponovno popoln obramben uspeh.

— Iz ostalega vzhodnega bojišča javljajo

posebno iz odsekov severno od Azovske-ga morja in jugovzhodno od Velikih Lukov živahne krajevne boje.

11. in 12. oktobra so sestrelili letal-protiletalsko topništvo na vzhodnem bo-jišču 142 sovjetskih letal. Pogrešamo šest lastnih letal.

Na južnoitalijanskem bojišču je bilo večera obšutno ojačeno obojestransko topniško delovanje.

Več krajevnih napadov anglo-ameri-ških sil v dolini Volturna in v juž-nih Apeninih je bilo z visokimi kr-avavimi izgubami za sovražnika zavrnjenih.

Na Sredozemlju je letalstvo bom-bardiralo z dobrim uspehom neko sovražno otosko oporišče in izvedlo učinkovit nočni napad na pristanisce in letališče mesia Ajaccio.

FORTI ATTACCHI SOVIETICI SULLA TESTA DI PONTE DI SAPOROSCIE ED A SUDOST DI KIEV RESPINTI

Dal Quartier generale del Führer, 13 ottobre 1943. Il Comando Supremo tedesco comunica:

Sul Dnjeper il nemico ieri durante tut-to il giorno con ingenti forze lanciava at-tacchi sulla testa di ponte presso Sapo-roschie nonché sulle nostre posizioni nel settore a sudost di Kiev. In duri combatti-menti gli attacchi sono stati respinti cau-sando la perdita di 137 carri armati. Bre-cie locali furono assestategiate.

Alla foce del Pripjet ed a sud di Gomel le truppe corazzate e granatieri, sferran-do contrattacchi pieni di slancio, hanno ri-conquistato parecchie località perdute nei giorni precedenti.

A nord di Gomel ed ad ovest di Smo-lensk i sovietici tentavano nuovamente, impegnando forze concentrate, di rompere il fronte. Nel corso di accanita lotta le no-stre truppe ottennero colà di nuovo pieno successo difensivo.

Dal rimanente fronte orientale, special-mente dai settori al nord del Mar d'Asov e a sud-ovest di Velikijs Luki si segnala più vivace attività combattiva locale.

Nel giorno 11 e 12 ottobre i caccia e l'artiglieria controaerea sul fronte orien-tale hanno abbattuto 142 velivoli sovietici. Mancano sei propri apparecchi.

Al fronte d'Italia meridionale ieri au-mento in modo rilevante l'attività d'artiglieria da ambo le parti.

Parecchi attacchi locali di forze brita-niche e nordamericane nella valle di Volturno e nell'Apennino meridionale sono stati respinti con gravi e sanguinose per-dite del nemico.

Nel Mediterraneo la Luftwaffe ha bom-bardato con buon successo una base insu-lare nemica ed intrapreso un attacco notturno con pieno effetto contro il porto e l'aerodromo di Ajaccio.

Atentat na generala Eisenhowerja

-kg- Vichy, 11. okt. Proti vrhovnemu ameriškemu poveljniku, generalu Eisen-howerju, je bil izvršen atentat. V letalo, s katerim se je hotel odpeljati iz Tunisa v južno Italijo, je bila položena bomba. Eksplozirala je prej, preden je general stopil v letalo. Ameriške oblasti iso uve-de obširno preiskavo, ki doslej še ni ro-dila uspehov.

Poročilo o tem atentatu nikogar ne preseneča, kajti vojaške oblasti so sto-riale vse, da se je obrnil proti njim srd domačega mohamedanskega prebivalstva zlasti v Tunisu, kjer je alžirski odbor na ameriško pobudo ustanovil »posebno so-dišče«. To sodišče je bilo maščevalno so-dišče za vse tiste, ki niso hoteli nevdu-ženo pozdraviti anglo-ameriške zasedbe in je obsodilo več sto ljudi na smrt. Pri

tem so bili zlasti prizadeti mohame-danci.

Atentat na Eisenhowerja dokazuje, da je odpor severnoafriškega prebivalstva močno organiziran. To dokazuje še cela vrsta drugih dejstev. Že nekaj tednov se širijo med prebivalstvom protizakoniti letaki, ki pozivajo ljudstvo k odporu proti Angležem in Amerikancem, kar po-zvroča anglosaskim vojaškim oblastem precejšnje ekribi. Nov tajni degaullovski list »Le Canard Disident«, ki se očividno v Degaulloevem imenu obrača proti ame-riški strahovladi, je zelo razširjen. Aten-tati na ameriške in angleške častnike so na dnevnem redu. Sedaj je bil poskušen še prvi udar proti vrhovnemu povelj-niku.

Dve plodoviti leti Tojeve vlade

Tokio, 12. okt. DNB. (Vzhodnoazijska služba). 18. t. m. bo proslavila vlada ministrskega predsednika Toja svojo dve-letnico. Ob tej priliki proslavlja list »Mainiš Sinbun« v ponedeljkovem uvod-niku vladne zasluge.

Po odstopu Konoja je stavila Japone-ka, tako piše list, vse svoje nade na Toja in ta je vse, kar so od njega pri-čakovali, srečno izpolnil. Od vlade Saita

dalje je bilo vsem japonskim vladam usojeno le kratko življenje. V japonskem političnem udeleževanju je bilo vse ne-stanovitno in polno menjav. Vlado Toja lahko razdelimo v tri časovna obdobja. Kratka predvojna doba, ki se je končala že 50 dni po Tojevem nastopu, doba na-rodove združevanja za uspešno vršitev vo-jnih nalog in doba ojačenja vojne moči tudi na domači fronti.

Lepe žalne slovesnosti za žrtve komunističnih zločinov

V vseh župnih cerkvah so bile zadušnice za pok. dr. Marka Natlačena — V stolnici je opravil slovesno mašo zadušnico knezoškof dr. Gregorij Rožman

Ljubljana se je danes spominjala obletnice, ki bo po narodovi želji ostala tudi v bodočnosti ljudski spominski dan. Na ta dan se bo slovenski narod ob letnici smrti pokojnega slovenskega bana dr. Marka Natlačena spominjal vseh tisočev plemenitih Slovencev, ki so padli kot mučenci in junaki zaradi svoje zvestobe narodu in veri pod krogi komunističnih krvnikov in morilcev slovenskega naroda.

Danes je naše ljudstvo prvič proslavilo ta dan. Kakšna razlika med lanskim 13. oktobrom in današnjim dnem!

Lani je Ljubljana na ta dan žalovala. Komunistični zločinci so v svoji taktilni prerazumnosti zaključili v našem mestu svoje zarote z najpobojnejšim zločinom, ki ga je opravil reder krvnik, preoblečen v duhovniško obleko, nad edinim narodnim vodnikom — pokojnim dr. Markom Natlačenom. Ljubljana je jokala zaradi zaslepljenosti morilcev, zaradi katerih so potem padli talci in okrvavili ulice.

Takrat je bila rabeljska rdeča roka razkrinkana. Ljudstvo, pošteno in zvesto svojemu narodu, je spregledalo, evangelisti krivga nauka so se morali zaradi ljudske jeze umakniti in utihniti. Njihov srd in maščevanje pa sta rodila nove tisoče mučencev in junakov, sinov slovenskega naroda. Plan umorov se je sprožil čez našo zemljo, slovenski narod je umiral pod poklicnimi zločinci, komunisti pa je uničeval narodno premoženje in slovenska domovina je še skoraj tako rekoč spremenila v pokopališče, ki je dan za dnem sprejemalo vase nove žrtve.

Vseh teh se je danes Ljubljana s častjo spominjala. Pesem zvono, ki so doneli preko ulic in mesta na deželo trpinčenemu narodu, je bila pesem in prošnja tisočev vernikov, ki

so se zgrinjali pred tumbami in s svojimi škofom ter duhovniki peli pretrpetljivo »Reši me, o Gospod...« . Bila pa je to tudi zahvalna pesem vseh onih, ki so se po svetlem vzoru naših mučencev in junakov postavili v vrste onih, katerih geslo je rešitev in samoohranitev slovenskega naroda. Sepetajoča je bila ta molitev v naših cerkvah, vendar tako glasna, kot še nikoli.

Po vseh ljubljanskih cerkvah so bile danes žalne slovesnosti, povsod je ljudstvo do zadnjih prostorov naplnilno svetlišča, v vseh cerkvah je donela prošnja: »Reši me...« in »smili se me...« . To je bila molitev slovenskega ljudstva, ki se je spominjala slovenskih mučencev in se zahvaljevalo Bogu, da nam je dal veliki petek, da bi tako pripravili našemu narodu veličastno zmagovito veliko nedeljo.

V stolnici je daroval ob veliki asistenci stolnih kanonikov slovesno službo božjo sam škof dr. Gregorij Rožman. Stolnica je bila nabito polna. Žalne službe božje se je zlasti polnoštevilno udeležila visokošolska mladina in njeno starešinstvo. Po sveti maši je Prezavišen opravil ob asistenci stolnega kapitla svečane žalne obrede pred okrašenim tumbom.

Prav tako slovesno so počastili spomin padlih Slovencev tudi v drugih ljubljanskih cerkvah.

Ljubljana se je danes lepo in pobožno spominjala vseh, prav vseh žrtv, ki so padle pod zločinski komunistični roko ali pa pod roko njihovih pomagačev, ali kot posledica njihovih grozot. Ta dan bo ostal v zgodovini kot spominski dan in slovenski narod se bo na ta dan vselej spominjal vseh Slovencev, žrtv komunističnega nasilja in komunistične zarote ter zablode.

Koledar

Četrtek, 14. vinotoka: Kalist I., papež in mučenec; Fortunata, devica in mučenica; Burhard, škof.

Petek, 15. vinotoka: Terezija Velika, devica in opatica; Avgustina, devica; Bruno, škof in mučenec.

Zgodovinski paberki

14. vinotoka:

I. 1806. je bila bitka pri Jeni in Auerstedtu. Pruski kralj Friderik Viljem III. je želel ohraniti svoji državi mir, a obenem razširiti njen obseg. Zaman sta ga nagovarjala cesar Franc II. in ruski car, naj se jima pridruži v boju proti Francozom, pridružil se je raje Napoleonu, ki mu je prepuštil Hannoveransko (1806.). Po bitki pri Slavkovi in miru v Bratislavi je Napoleon ponudil Hannoveransko Anglem, v Berlinu je zmagala vojna stranka, kralj se je zvezal z Rusi, ki so obljubili Prusom vojaško pomoč. Napoleon je hitro vdrl v Turinjo in premagal Pruse pri Jeni in Auerstedtu ter v kratkem zasledil skoraj celo Prusijo z Berlinom vred. Tedaj so prišli na pomoč Rusi. Z njimi se je meril Napoleon v krvavih bitkah pri Eylanu (1807.) in pri Friedlandu. Potem je pridobil Napoleon mladega carja popolnoma zase in sklenil mir v Tili (1807.). Objubil mu je, da bosta skupno gospodarila. Evropi: Napoleon na zahodu, Aleksander na vzhodu.

— Ali ste že izpraznili in pospravili podstrešje zaradi zaštite pred letalskimi napadi?

— Na praznik sv. Terezije Velike v petek, 15. oktobra, je v karmeliškem cerkvi na Selu celodnevno čestovanje Najsvetjšega. Ob 6.30 bo slovesna maša. Popoldne ob petih govori sv. svetnik župnika Kosmeriča. Po govoru pete liturgije Srca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov. Lepo povabljeni!

— Maša zadušnica za pokojnega Stefana Vidriha, župana v Ajdovcu, ki je 16. oktobra lani bil žrtev komunističnih zločinov, bo v soboto, 16. oktobra ob 7 zjutraj v stolnici pri glavnem oltarju.

— Predavanje o Mozartu v Nemški akademiji. V torek, 12. t. m. je imel v okvirju Nemške akademije v Ljubljani njen predsednik dr. Henrik Svoboda v unisoni srebrni dvorani sklopitev predavanja o velikem nemškem glasbenem geniju W. A. Mozartu. Stevilne podobne so spremljale predavateljeve orle življenja tega genija nemške glasbe, rojenega v Salzburgu, ki je postalo pravo Mozartovo mesto, hraneče nanj največ spominov, predvsem rojstno hišo ter hišico, v kateri je komponiral eno najpomembnejših svojih del »Carobno pisčalo«. Predavatelj nas je vodil po posameznih postajah njegovega življenja v domačem mestu, na dunajskem dvoru, v Pragi, v Frankfurtu, Berlina itd. zornjal nas z ljudmi, ki so bili z njim v zvezi ter zanj in njegovo glasbo usodno, ter tudi vzporedno njegovih nesmetnih del, zlasti oper. S spomenikov v Salzburgu iz l. 1897 in s pripombo, da je tudi ljubljanska Filharmonija sodelovala tedaj pri zbiranju domovskov, je zaključil svoje predavanje ob odobravanih poslušalcev.

— Slovenski Rdeči križ poroča: V skladu s paketov, Kotnikova 16, se naj javijo od 12. t. m. dalje 20. vse osebe, ki so oddale pakete za odposiljatelje iz naslednjih občin ter imajo v rokah prejemna potrdila zanj: Ajdovce, Ambrus, Bela cerkev, Brunšice, Črmošnjice, Dobričice, Dvor, Hinje, Kostanjevica, Mirna, Mirna peč, Mokronog, Orohovec, Prečna, Sela-Sumberk, Sv. Križ-Krka, Sv. Križ pri Ljutju, Škofjan, Slivnica-Zalna, Šmarjeta, Smilhej-Stopiče, St. Jernej, St. Rupert, St. Vid pri Stični.

Isšla je druga knjiga poljudnoznanstvene zbirke »SVET«.

»LADJE«

Knjiga je prirejena po znameniti Wan Loonovi knjigi »O ladjah in še po nekaterih drugih tovrstnih delih. Prvega novembra bosta izšli dve poljudnoznanstveni knjigi hkrati, in sicer Carneleza »Kako si pridobim prijatelje« ter nove lavirno, za Slovence pomembno delo dr. Fr. Kotnika »Slovenske starostvoštvo«.

Naročite se na »SVET«!

Naročnice bomo sprejemali do 1. nov. t. l.

Zatamnitev od 18 do 6

Z ozirom na naredbo visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 6. junija 1941, št. 142 in s dne 25. avgusta 1943, št. 63 ter smatrajoč za potrebno, da se določi nov čas za zatamnitev,

odrejam:

Cl. 1. Od torka, 12. oktobra 1943, do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatamniti od 18 do 6. ure.

Cl. 2. Ostali predpisi, ki jih obsega naredba z dne 6. junija 1941, šteje 142, se ne spreminjajo.

Ljubljana, dne 11. oktobra 1943.

Predsednik: RUPNIK, m. p.

Poziv

Pozivam vse osebe, ki so se priglasile za sprejem v začasnem poljudsko, službo, da se zaradi zdravniškega pregleda javijo v poslopju Mladike v Ljubljani, Šubičeva ulica št. 9, soba št. 3 v prilliju in sicer po naslednjem vrstnem redu: dopoldne od 8 do 12 in popoldne od 14.30 do 17.30:

dne 14. 10. dopoldne, osebe, katerih priimki začnejo s črkami A do G, popoldne od 8 do 12 do črke K,
dne 15. 10. dopoldne osebe od črke L do črke O, popoldne od črke P do črke S,
dne 16. 10. dopoldne od črke T do črke V, popoldne ostali in vsi zamudniki.

UPRAVA POLICIJE.

205 lepih slik

krasi zgodovinski roman

»IVANHOE«

ki je izšel v založbi ured. »Slovenca« Velja: broširan 35 lir, v polplatno vezan 45 lir, v celo platno vezan in tiskan na najfinem papirju 80 lir. Knjigo dobite v vezi Ljudske tiskarne in v vseh knjigarnah.

Naroča se v uredništvu »Slovenca«.

— Pričetek pouka tujih jezikov (nemščine, francosčine, italijansčine, angleščine) 13. t. m. Prav tako se odvijajo posebni jezikovni tečaji za dijake. Pouk najboljši Vpisovanje dnevno od 8-12. Učni zavod Korepetitorij, Mestni trg 17, I. nadstropje.

— Dlake-inje vseh srednjih, strokovnih in meščanskih šol opozarjamo na naš specialni najuspešnejši pouk iz vseh začasnih predmetov. Ločeni oddelki po razredih in predmetih. Poučevanje izjemno strogo in strogo. Vpisovanje vsakodnevno. Informacije: Specialne Instrukcije za srednje šole. Kongresni trg 2, v šolskih prostorih Trgovskega učnega zavoda.

— Pomoč pri učenju pod nadzorstvom profesorjev nudimo dnevno po dve uri učenec srednjih in ljudskih šol v posebnih tečajih. Namen teh tečajev je redna vsakodnevna priprava dijakov(inj) za naslednji dan iz vseh predmetov. — Tečaj za posamezne predmete, predvsem matematiko, trikrat tedensko. — Posebni tečaj za privrženke in ostarjevalce. — V interesu rednega in uspešnega pouka vpljudno obveščamo cenjene starše, da vpišejo svojega otroka čimprej. Pričetek pouka 15. oktobra. Vpisovanje dnevno od 9-11. Učnina zmerna. Vodstvo učnih tečajev, Lichtensturnov zavod.

— Nesreča z ročno granato. V Kozarjih pri Dobrovi so v soboto dopoldne otroci v neki grapi iztaknili ročno granato. Sedemletni Ivan Gregorka je bil pobral in prenesel na kolovoz, ki veže vas Podsmrko v Trzasko cesto. Tam so jo iz razdalje 2 do 3 metrov obmetavali s kamenjem tako dolgo, da je končno eksplozirala in prizadela okrog stoječim otrokom po nogah hude poškodbe. Po izstrelkih je najbolj prizadet devetletni Miro Artač, dočim sta dobila petletni Milan in šestletni Milka Artač ter Ivan Gregorka le lažje poškodbe. Ponesrečenim otrokom je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Puc z Dobrove, nato pa jih odpeljal v bolnišnico izvezmi Milko, ki ni bo zdravila doma.

— Važno za vsakega sedaj in v bodoče je znanje knjigovodstva, korespondence, mo-

Pred novo dramsko sezono

Čez nekaj dni bo v Drami začetek nove sezone. In ker se ponavljajo te dni dela, ki so imela lansko leto nekaj uspeha, je prav, da naredimo sklepni račun za prihodnost. Ic je potrebno zaradi jasnosti, pa tudi pri bodočem delu bi nam utegnila priti prav skromna meditacija.

Gledališče je izrazita kulturna ustanova, je podoba narodovega življenja, njegove rasti in podoba njegovega hiranja in umiranja. V gledališču valovi in hrepeni ljudska duša visoko v nebo in se sirta in onemogla vrača k zemlji. Narodno gledališče mora biti podoba naših razmer, našega življenja in našega časa, sicer je anahronizem, ki gremo brez zanimanja mimo njega in nam ne more ničesar nuditi; tako gledališče nam je potrebno, skoraj odveč, napravilo je svoje poslanstvo in se svoje naloge in odgovornosti ne zaveda.

Kako je izvršilo svoje naloge naše gledališče v pretekli sezoni? Mnogo dela je bilo opravljeno, predvsem med izrael. Videli smo 20 premier, od teh 19 novo naštetih, ena pa je bila iz prejšnje sezone. Vendar nas to delo ni moglo zadovoljiti. Delo je bilo precejšnje, toda sadovi tega dela nas niso ogreli in zajeli.

Na sodobnega človeka se je zvalilo čudno težko breme bolečin in obupa, zato išče poti iz temne k svetlobi, išče tolažbe in moči v odgovori in žrtvah. Gledališče, ki bi bilo sodobno, ne bi moglo mimo te krize človeka, moralo bi dvignati in v odgovori potrjevati. Repertoar tkz. narodnega gledališča pa je bil v pretekli sezoni vse kaj drugega kot tak. Prevladovala so dela lahkega vsebine. Več kot polovica je bilo komedij, burk, veseliger, brez pravega veselja in smeja. Pa tudi pri tkzv. dramah je bilo le kramljanje in prekanje brez kakšnega smisla. Ravatelj opere je zapisal o sezoni v operi tole: »Posvoda je spleten dramatičen vzrok take, da ga rešuje je etična zavest odgovodi, izhajajoče iz najvišje utrajajoče ljubezni, tiste, ki se žrtvuje in izori v blagor sočloveka. Mar ni v odrešenje času, ki ga preživljamo, ta ideja najvišji pogoj? V Drami pa so bili vse drugačni dramatični vzroci, če so vzroci sploh bili. Umetniški nivo lanske sezone je bil tako nizek, da se ga komaj upam primerjati z nivojem pred desetimi leti.

Razveseljivo je dejstvo, da je bil zelo bogat slovenski spored. Če bi imeli pri tem izboru srečno roko, bi bili dvakrat veselji. Druge narodnosti so bile zastopane nesorazmerno. Absolutno večino so imeli italijanska dela (9), poleg tega sta bili na sporedu še 3 švedski deli in 1 norveško. To je vsa svetovna književnost. Popolnoma prezrta je bila n. pr. nemška književnost, češka, hrvaška, srbska itd., kjer bi vendar našli dela, s katerimi se bi italijanski dialogi tudi primerjali ne bi mogli. Če je bilo število diktirano, pa ni bil diktiran izbor. Prepričan sem, da premore italijanska književnost vendar kakšno dramo, ki je umetniško nekaj vredna.

Povsem enostranski je tudi izbor mladinskih del. Že leta in leta se vrste le Golišve pravilne igrice, marsikatero drugo pa leže v predalih. Res mora biti človek močno samozavesten, če si upa tako močno svoje produkte forsirati. Po tolikih letih bi si želeli spet nekaj novega videti tudi iz mladinskega slostva.

V odskri podobli je prevladoval kmečko-realistični stil. Med uspeha dela moremo šteti D'Annunziove Jorijeve hči, Ibsnovega Gradbenika Solnesa in Strindbergovo Nevesto s krono. Posebno zadnja predstava je bila daleč pred ostalimi deli. Zelo velik uspeh, morda največji, sta imeli tudi Gregorinovi deli. V času obiskanja in Ose naš, v igralsko-režijskem poudarku sta ti dve deli med najboljimi, idejno duhovno pa sta nam prinesli največ.

Za prihodno sezono, ki jo pričujemo, želimo, da bi gledališče izpolnilo svoje poslanstvo. Vemo, da bo obiskano v let razmerah, vendar naj nibe ne misli, da je bilo lansko leto polno zaradi umetniške stopnje. Napačno je miselnost, da zadostuje, da nam gledališče avrje kakšen Pasijon, po načelu: za vsakega nekaj. Zdi se nam tudi potrebno omeniti, naj Pregljev jubilej ne gre mimo našega gledališča. Hočemo, da bo gledališče dalo pri vsaki predstavi zdravje in lepoto. Gledališče naj enkrat neha podirati, naj začne graditi! Naj ne razkraja družinskega življenja in naj ne ruši etičnih vrednot! Prispeva naj k ozdravljenju sodobnega človeka. Če je njegovo poslanstvo v prihodnji sezoni in v bodoče. V tem smislu bomo tudi spremljali njegovo delo. — P.

dernih jezikov, strojeplajsa itd. Novi dnevniki in večerni tečaj se prične 13. oktobra. Izbra predmetov no želi Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer. Učnina zmerna. Prijave se sprejemajo dnevno. Informacije: Prospekte daje Trgovsko učnišče »Christofor učni zavod«. Ljubljana, Domobrnska 15.

— Lekarne. Nočno službo imajo lekarnje: mr. Susnik, Marij trg 3; mr. Deu-Klanjšek, Cesta Arlele Ree 4 in mr. Bohine, Cesta 29. oktobra 31.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Drama:

Četrtek, 14. oktobra, ob 16.30: »Cvetje v jeseni«. Kratka predstava. Otvoritev dramske sezone 1943-44. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Petek, 15. oktobra: Zaprti.
Sobota, 16. oktobra, ob 16: »Kovarstvo in ljubezen«. Red Prvi.
Nedelja, 17. oktobra, ob 14: »V Ljubljano jo dajmo«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. — Ob 17: »Cvetje v jeseni«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.
Ponedeljek, 18. oktobra: Zaprti.

Opera:

Četrtek, 14. oktobra: Zaprti.
Petek, 15. oktobra: Zaprti.
Sobota, 16. oktobra, ob 16: »Prodna nevesta«. Izven. Otvoritev operne sezone 1943-44. Cene od 32 lir navzdol.
Nedelja, 17. oktobra, ob 16: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.
Ponedeljek, 18. oktobra: Zaprti.

Nov stalni abonma red Sobota. Z danjšnjim dnem so vsi redi gledališkega abonmaja zaključeni, ker so polno zasedeni. Da ustreže Uprava številnim reflektantom, ki niso mogli dobiti sedežev v obstoječih abonmajih, je razpisala še en stalni abonma, red Sobota, za 16 opernih in 20 dramskih predstav ob sobotah. Za ta abonma veljajo normalne dnevne cene in je ugodnost tega abonmaja v tem, da je abonentu 36 sedel v sezoni zagotovljen v gledališču stalen sedež, ki ga plačuje v mesečnih obrokih. Mesečni obroki za abonma znašajo: Lože: v partiju in v I. redu od št. 1-5 obrok 300 lir, v I. redu št. 6-9 400 lir. — Partnerni sedeži: I. vrsta 98 lir, II.-III. vrsta 88 lir, IV.-VI. vrsta 80 lir, VII.-IX. vrsta 72 lir, X.-XI. vrsta 63 lir, XII.-XIII. vrsta 53 lir. — Balkonski sedeži: I. vrsta 65 lir, II. vrsta 53 lir, III. vrsta 44 lir, IV. vrsta 40 lir, V. vrsta 32 lir, VI.-VII. vrsta 23 lir. Obrokovi je 10. Prijave za sobotni abonma bodo spre-

jemali se v četrtek do 17. v vezi dramskega gledališča, kjer so reflektantom na razpolago tudi vse informacije in tiskani repertoarni načrt.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 14. oktober:

8.30-9 Jutrarnji pozdrav — 9-9.15 Poročila v nemščini in slovensčini — Prekinitev oddaje do 12.30 — 12.30-12.50 Uvod — 12.50-13.45 Poročila v nemščini in slovensčini — 13.45-14 Zahvalni koncert izvala radijski orkester, vodi dirigent D. M. Sijanec — 14-14.15 Poročila v nemščini — 14.15-15 Poročila glasba — Prekinitev oddaje do 17-17.15 Poročila v nemščini in slovensčini — 17.15-17.45 Zahvalni koncert — 17.45-18 Narodopisno predavanje — Prekinitev oddaje do 19 — 19-19.30 Slovensko narodno glasbo izvala radijski orkester, vodi dirigent D. M. Sijanec — 19.30-19.45 Poročila v slovensčini, poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanski, napoved sporoda za naslednji dan — 19.45-20 Mala medija — 20-20.15 Poročila v nemščini — 20.15-21 Pisana glasba — 21-22 Koncert Malega orkestra vodi Oton Stenovič — 22-22.15 Poročila v nemščini — Konec oddaje.

Iz gospodarstva

Iz gospodarskega registra. V Skofji Loki je bila vpisana v trgovinski register lokalna družba Elektranja Skofja Loka in okolica v glavnici 250.000 mark. Ustanovitelji so: Franc Heinrihar st., Stanko Heinrihar, Franc Dolenc, Jožef Celar in Pavel Hafner. Glani upravnega sveta so Franc Heinrihar st., predsednik, Franc Dolenc in Pavel Hafner kot član.

V Rimu je ukinjeno ministrstvo za izmenjavo in valuta. V Rimu so ukinili posebno ministrstvo za izmenjavo in valuta, katerega funkcije prevzame ravnanstvo za izmenjavo in valute pri finančnem ministrstvu.

Novi grški bankovci po 25.000 drahem. DNB poroča iz Aten: Grška banka je v avrolo ojašanja plačilnega prometa izdala nove bankovce po 25.000 drahem. Do sedaj se je najvišja vrsta grških bankovcev glasila na 10.000 drahem.

Cene v Grčiji. Grška vlada se je morala kot poročila »Süddeutsche« odločiti za prilagoditev cen sedanemu stanju valute in plašč in obratno. V Atenah so bile te dni zvišane nekatere takovane vezane cene in sicer se je cena tramvajskih vozovnic zvišala od 300 na 400 drahem. Cene dnevnikov za število so zvišane od 200 na 400 drahem.

KINO SLOGA

DVE URI LEPE ZABAVE!

Nad vse zabavno in zapleteno zgodbo o ljubezni na prvi pogled v Tobisfilmu »DVA V VELIKEM MESTU«

V glavnih vlogah: Monica Burg, Karl John, Hansi Wendler, Marianne Simson.

Predstave ob 15, 17; v nedeljo še ob 19.30.

KINO UNION

Najslajnejša kmetka burka — dve uri burnega smeja!

»GREŠNA VAS«

Strah binavskih občinskih svetnikov pred razkrinkanjem njihovih grebov!

V glavnih vlogah: Hansi Knoetke, Joe Stöckel in Josef Eichheim.

PREDSTAVE OB 15.10 IN OB 17.50.

MALI OGLASI

FANTA 15 do 16 let starega, postojnega, sprejemno v službo za čevke in dom. Zglasi se takoj: Uprava pokopališča pri Sv. Križu, Ljubljana.

AKADEMIK reven in marljiv, daje instrukcije za ljudsko in srednjo šolo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Marljivo pouču« jec št. 6928.

Prodaj ocaj SODOV Brivskega pomočnika sprejem. Vstop takoj ali po dogovoru. — M. Podkrajšek, Sv. Petra cesta 12.

VESTEN UCITELJ pride za 2-10 ur ali za tromačen obed po večer na dom: violino, za mojstrski izpit, nemščino, italijansko ter vse predmete ljudskih in nižjih srednjih šol. Naštev izročite v trgovini K. Pučnik, Franciškanska 3. (u)

OSEBA ki je pri menjavi pomotoma prejela 500 lir preveč, se naproša, da jih vrne. A. Prelog, Tyrševa c. 6

STANOVANJE 2 sobi in kuhinje, oddamo mirni stranki dveh oseb, kot hišniku. Prošnje poslati na upr. »Slov.« pod »Solidna stanaka« št. 6929.

STANOVANJE 2 sobi in kuhinje, oddamo mirni stranki dveh oseb, kot hišniku. Prošnje poslati na upr. »Slov.« pod »Solidna stanaka« št. 6929.

Kupim prazne STEKLENICE vseh vrst iz dobro plačam. — B. Gutin, Vodnikov trg 2.

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupim Gerovac, Kolodvorska 8.

RADIO APARATE kupuje po najvišji cenji trvdke: »Everest«, Prešernova 44.

Prodaja zelja na trgu urejena

Prevod je pooblastil le tri tvrdke, ki bodo preskrbele Ljubljančanom dovolj zelja in repe po maksimirani ceni

Ljubljana, 13. oktobra.

Na živlakem trgu je bilo danes dopoldne izredno živahno. Gospodinj, ki so se sedaj navadno potrudile, da se prišle že na vse zgodaj na trg in svojih stari navadi preplacavale živila, so bile presenečene. Saj nekaj verjeti niso mogle, da bodo dobile zelja, svežega zelja, kolikor ga bodo le hotele in celo po maksimalni ceni kg po 1.50 lire.

Prevod je namreč sporazumno z Mestnim tržnim odsekom in Prehranjevalnim uradom doletel, da imajo v Ljubljani oziroma v Pokrajini pravico do nakupa svežega zelja in repe le naslednje ljubljanske veletrgovke: Gospodarska zveza, Sindikat trgovcev na debelo z zelenjavo in s sadjem in novoustanovljena ljubljanska Zveza zelenjarjev. Poslednja ima le devet članov.

Ti tvrdke imajo edine pravico nakupovanja svežega zelja in repe, prav tako tudi prodaje na drobno.

Vse to je oblast ukrenila zato, da prepreči stalno navihanje tržnih cen. V bodoče bodo morali vsi kmetovalci, ki bodo pripeljali v Ljubljano zelje ali repo, vse to oddati pooblaščenim tvrdkam in sicer po maksimalni ceni. Vrnili se bodo lahko iz mesta le,

če bodo imeli potrdilo, da so oddali zelje ali repo kaj pooblaščenim tvrdki.

Da bo zelje in repa zagotovljena po maksimirani ceni, so Prevod oziroma pooblaščenke tvrdke že organizirali nakup zelja in repe na podeželju.

Danes so vozniki pripeljali iz obine D. M. v Polju okrog 7.000 kg svežega zelja. Prodajali so ga dopoldne, pa tudi popoldne od 3 do 6 na živilskem trgu iz manufakturne lope. Pri merodajnih trgih smo dobili podatke, po katerih lahko ugotovljamo, da bodo Ljubljančani tudi letos v zadostni meri oskrbljeni z zeljem in repo. Posebno mnogo bo repe.

Gospodarska zveza, pa tudi ostali pooblaščenki tvrdki imata na razpolago dovolj svežega zelja. Gospodinj zato naj ne kupujejo zelja pri drugih ljudeh, kjer bi ga morale plačevati po pretirani ceni. Oblast bo vsak tak slučaj strogo kaznovala.

Da se bo prodaja svežega zel